ISSN 2786-6734 (Print)
ISSN 2786-6742 (Online)

Закарпатський угорський інститут імені Ф. Ракоці II

Acta Academiae Beregsasiensis. Economics

Науковий журнал

Випуск 4

Берегове 2023

"Acta Academiae Beregsasiensis. Economics" засновано у листопаді 2021 р. та видається за рішенням Вченої ради Закарпатського угорського інституту імені Ф.Ракоці ІІ.

Науковий журнал виходить два рази на рік.

Видання включено до «**Переліку наукових фахових видань України**, в яких можуть публікуватися результати дисертаційних робіт на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук» **Категорії «Б»**, наказом Міністерства освіти і науки України № 768 від 20.06.2023 р.

Рекомендовано до друку Вченою радою Закарпатського угорського інституту ім. Ф.Ракоці ІІ (протокол №12 від 20.12.2023 р.)

Редакційна колегія:
Головний редактор – *Бачо Роберт,* д.е.н., професор, завідувач кафедри обліку і аудиту, ЗУІ ім. Ф. Ракоці ІІ, Україна;
Перший заступник головного редактора – *Пойда-Носик Ніна,* д.е.н., професор, професор кафедри обліку і аудиту, ЗУІ ім. Ф. Ракоці ІІ, Україна;
Заступник головного редактора, відповідальний редактор – *Макарович Вікторія,* к.е.н., доцент, доцент кафедри обліку і аудиту, ЗУІ ім. Ф. Ракоці ІІ, Україна;
Заступник головного редактора, відповідальний секретар – *Лоскоріх Габріелла,* доктор філософії з обліку і оподаткування, заступник завідувача кафедри обліку і аудиту, ЗУІ ім. Ф. Ракоці ІІ, Україна.

Члени редакційної колегії:
Орлов Ігор – д.е.н., професор, академік Академії економічних наук України, ЗУІ ім. Ф. Ракоці ІІ, Україна; ***Внукова Наталія*** – д.е.н., проф., заслужений економіст України, професор кафедри митної справи та фінансових послуг, Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця, Україна; ***Коваленко Юлія*** – д.е.н, проф, завідувач кафедри фінансових ринків та технологій, Державний податковий університет, Україна; ***Бондарук Таїсія*** – д.е.н, проф, заслужений економіст України, завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування, Національна академія статистики, обліку та аудиту, Україна; ***Завербний Андрій*** – д.е.н, проф., професор кафедри зовнішньоекономічної та митної діяльності Національного університету «Львівська політехніка», Україна; ***Вдовенко Наталія*** – д.е.н., проф., завідувач кафедри глобальної економіки, Національний університет біоресурсів і природокористування України, Україна; ***Новіченко Людмила*** – к.е.н, доц., доцент кафедри обліку, аудиту та оподаткування, Національна академія статистики, обліку та аудиту, Україна; ***Живко Зінаїда*** – д.е.н, проф., ректор Академії економіки і педагогіки, Чеська Республіка; ***Феньвеш Вероніка*** – габілітований доктор наук з галузі економіки, проф., Дебреценський університет, Угорщина; ***Махова Рената*** – габілітований доктор наук з галузі економіки, доц., проректор, Університет Й. Шельє, Словацька Республіка; ***Іллеш Балінт Чобо*** – к.е.н, проф., Університет Яноша Наймана, Угорщина; ***Дунай Анна*** – доктор філософії з галузі економіки, проф., Університет Яноша Наймана, Угорщина; ***Петі Мартон*** – доктор наук з галузі економіки, віце-президент, Національний інститут стратегічних досліджень Угорщини, доцент кафедри соціально-економічної географії та планування міста, Університет Корвінус, Угорщина; ***Сас Левенте*** – доктор наук з галузі економіки, проф., заступник декана факультету Економіки та бізнес-адміністрування, Клузький університет імені Бабеша-Бойяї, Румунія.

УДК 330
А19
Acta Academiae Beregsasiensis. Economics : наук. журн. / редкол. : Р. Бачо, Н. Пойда-Носик, В. Макарович; Закарпат. угор. ін-т ім. Ф. Ракоці ІІ. Берегове, 2023. Вип. 4. (2023). 694 с. Текст укр., анг., угор.

Науковий журнал „Acta Academiae Beregsasiensis. Economics" розрахований на науковців, докторантів, аспірантів, практиків та широкого кола читачів, які цікавляться проблематикою в галузі економічних наук. Статті публікуються на умовах міжнародної ліцензії Creative Commons Attribution 4.0.

Публікація видання здійснюється за сприяння Інституту Стратегічних Досліджень Угорщини.
Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації Серія КВ №25089-15029Р від 08.11.2021 р.
Засновник наукового журналу:
Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці ІІ.
Адреса: 90202 м. Берегове, пл. Кошута, буд.6.
Офіційний сайт наукового журналу:
https://aab-economics.kmf.uz.ua/aabe

NEMZETSTRATÉGIAI KUTATÓINTÉZET

ISSN 2786-6734 (Print)
ISSN 2786-6742 (Online)

© Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці ІІ, 2023

ISSN 2786-6734 (Print)
ISSN 2786-6742 (Online)

II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola

Acta Academiae Beregsasiensis. Economics

Tudományos folyóirat

4. szám

Beregszász 2023

Az "Acta Academiae Beregsasiensis. Economics" tudományos folyóirat 2021-ben lett alapítva, és a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola Tudományos Tanácsa határozata alapján jelenik meg.

A tudományos folyóirat évente kétszer jelenik meg.

A **Folyóirat** az Ukrán Oktatási és Tudományos Minisztérium 2023. június 20-án kelt 768. számú rendelete alapján **„B" kategóriáju folyóiratnak minősül**, melyben publikálhatóak az ukrajnai fokozatszerzéshez szükséges tudományos eredmények.

Kiadáshoz ajánlotta a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola Tudományos Tanácsa (2023. december 20-i 12. sz. jegyzőkönyv)

Szerkesztőbizottság:
Főszerkesztő – *Prof. Dr. Bacsó Róbert,* közgazdaságtudományok nagydoktora, professzor, Számvitel és Auditálás Tanszék vezetője, II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola, Ukrajna.
Általános főszerkesztő–helyettes – *Prof. Dr. Pojda-Noszik Nina,* közgazdaságtudományok nagydoktora, professzor, Számvitel és Auditálás Tanszék professzora, II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola, Ukrajna.
Főszerkesztő-helyettes, felelős szerkesztő – *dr. Makarovics Viktória,* közgazdaságtudomány kandidátusa, egyetemi docens, Számvitel és Auditálás Tanszék docense, II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola, Ukrajna.
Főszerkesztő-helyettes, felelős titkár – *dr. Loszkorih Gabriella,* PhD, tanszékvezető-helyettes, Számvitel és Auditálás Tanszék, II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola, Ukrajna.

Szerkesztőbizottság:
Prof. Dr. Orlov Igor – közgazdaságtudományok nagydoktora, professzor, az Ukrajnai Közgazdaságtudományi Akadémia akadémikusa, II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola, Ukrajna; ***Prof. Dr. Vnukova Natália*** – közgazdaságtudományok nagydoktora, professzor, Ukrajna érdemesült közgazdásza, Vám és Pénzügyi Szolgáltatások Tanszék professzora, Szemen Kuznyec Harkovi Nemzeti Gazdaságtudományi Egyetem, Ukrajna; ***Prof. Dr. Kovalenko Julia*** – közgazdaságtudományok nagydoktora, professzor, Pénzügyi Piacok és Technológiák Tanszék vezetője, Állami Adóegyetem, Ukrajna; ***Prof. Dr. Bondáruk Tajiszija*** – közgazdaságtudományok nagydoktora, professzor, Ukrajna tiszteletbeli közgazdásza, Pénzügyek, Bank és Biztosítás Tanszék vezetője, Nemzeti Statisztikai, Számviteli és Auditálási Akadémia, Ukrajna; ***Prof. Dr. Záverbnij András*** – közgazdaságtudományok nagydoktora, professzor, Külgazdasági és Vámtevékenység Tanszék professzora, Lembergi Nemzeti Politechnikai Egyetem, Ukrajna; ***Prof. Dr. Vdovenkó Natália*** – közgazdaságtudományok nagydoktora, professzor, Globális Közgazdaság Tanszék vezetője, Ukrajna Nemzeti Bioerőforrás- és Természetgazdálkodási Egyetem, Ukrajna; ***dr. Novicsenko Ljudmila*** – közgazdaságtudományok kandidátusa, egyetemi docens, Számvitel, Auditálás és Adózás Tanszék docense, Nemzeti Statisztikai, Számviteli és Auditálási Akadémia, Ukrajna; ***Prof. Dr. Zsivko Zinaida*** – közgazdaságtudományok nagydoktora, professzor, rektor, Közgazdasági és Pedagógiai Akadémia, Csehország; ***Dr. habil. Fenyves Veronika*** - PhD, egyetemi tanár, tanszékvezető, oktatási dékánhelyettes, Gazdaságtudományi Kar, Számviteli és Pénzügyi Intézet, Kontrolling Tanszék, Debreceni Egyetem, Magyarország; ***Dr. habil. Ing. Machová Renáta*** – PhD, rektorhelyettes, egyetemi docens, Selye János Egyetem, Szlovákia; ***Prof. Dr. Illés Bálint Csaba*** - PhD, egyetemi tanár, Neumann János Egyetem, Magyarország; ***Prof. Dr. Dunai Anna*** - PhD, egyetemi tanár, Neumann János Egyetem, Magyarország; ***Dr. Péti Márton*** - PhD, Nemzetstratégiai Kutatóintézet, elnökhelyettes; egyetemi docens, Gazdaságföldrajz és városfejlesztés tanszék, Budapesti Corvinus Egyetem, Magyarország; ***Prof. Dr. Szász Levente*** - PhD, egyetemi tanár, dékánhelyettes, Közgazdaság- és Gazdálkodástudományi Magyar Intézet, Babeş-Bolyai Tudományegyetem, Románia.

ETO 330
A19
Acta Academiae Beregsasiensis. **Economics**: tudományos folyóirat / szerk.: R. Bacsó, N. Pojda-Noszik, V. Makarovics. II. RFKMF. Beregszász, 2023. 4. szám (2023). 694 c.

Az „Acta Academiae Beregsasiensis. Economics" tudományos folyóiratban a doktoranduszok, posztgraduális hallgatók, kutatók és gyakorlati szakemberek tudományos kutatásait tesszük közzé. A tanulmányok Creative Commons Attribution 4.0. c. nemzetközi licence alapján jelennek meg

Az "Acta Academiae Beregsasiensis. Economics" megjelenésében együttműködő partner volt a Nemzetstratégiai Kutatóintézet.

A nyomtatott tömegtájékoztatási eszközök állami nyilvántartásba vételéről szóló igazolás száma KB 25089-15029P 2021. november 8.

Tudományos folyóirat alapítója:
II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola
Cím: 90202, Beregszász, Kossuth tér 6.
A tudományos folyóirat hivatalos honlapja:
https://aab-economics.kmf.uz.ua/aabe

NEMZETSTRATÉGIAI KUTATÓINTÉZET

ISSN 2786-6734 (Print)
ISSN 2786-6742 (Online)

© II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola, 2023

ISSN 2786-6734 (Print)
ISSN 2786-6742 (Online)

Ferenc Rakoczi II Transcarpathian Hungarian College of Higher Education

Acta Academiae Beregsasiensis. Economics

Scientific journal

Volume 4

Berehove 2023

„Acta Academiae Beregsasiensis. Economics" was founded in November, 2021 and is published by the decision of the Academic Council of the Ferenc Rakoczi II Transcarpathian Hungarian College of Higher Education.
The scientific journal is published twice a year.

The **journal** is included in Category "B" according to the "**List of scientific professional editions of Ukraine**, in which the results of dissertations for the degree of Doctor of Science and Ph.D. can be published", by order of the Ministry of Education and Science of Ukraine No. 768 dated 20.06.2023.
Recommended for publication by the Academic Council of the Ferenc Rakoczi II Transcarpathian Hungarian College of Higher Education (protocol No. 12 dated December 20, 2023)

Editorial board:
Editor-in-Chief – *Bacho Robert,* Doctor of Economics, Professor, Head of the Department of Accounting and Auditing, FR II THCHE, Ukraine;
First Deputy Editor-in-Chief – *Poyda-Nosyk Nina*, Doctor of Economics, Professor, Professor at the Department of Accounting and Auditing, FR II THCHE, Ukraine;
Deputy Editor-in-Chief , managing Editor – *Makarovych Viktoriia,* Candidate of Economic Sciences, Associate Professor, Associate Professor at the Department of Accounting and Auditing, FR II THCHE, Ukraine.
Deputy Editor-in-Chief, responsible secretary – *Gabriella Loskorikh,* Candidate of Economic Sciences, Deputy Head of the Accounting and Auditing Department, FR II THCHE, Ukraine

***Editorial Board Members*:**
Ihor Orlov - Doctor of Economics, Professor, Academician of the Academy of Economic Sciences of Ukraine, FR II THCHE, Ukraine; ***Nataliia Vnukova*** – Doctor of Economics, Professor, Honored Economist of Ukraine, Professor at the Department of Customs Affairs and Financial Services, Symon Kuznets Kharkiv National University of Economics, Ukraine; ***Yuliia Kovalenko*** - Doctor of Economics, Professor, Head of the Department of Financial Markets and Technologies, State Tax University, Ukraine; ***Taisiia Bondaruk*** - Doctor of Economics, Professor, Head of the Department of Finance, Banking and Insurance, National Academy of Statistics, Accounting and Audit, Ukraine; ***Andrij Zaverbnyj*** - Doctor of Economics, Professor, Professor at the Department of Foreign Trade and Customs of the Lviv Polytechnic National University, Ukraine; ***Natalia Vdovenko*** - Doctor of Economics, Professor, Head of the Department of Global Economy, National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine, Ukraine; ***Liudmyla Novichenko*** – Candidate of Economic Sciences, Associate Professor, Associate Professor at the Department of Accounting, Auditing and Taxation, National Academy of Statistics, Accounting and Audit, Ukraine; ***Zinaida Zhyvko***– Doctor of Economics, Professor, Rector, Academy of Economics and Pedagogy, Czech Republic; ***Fenyves Veronika*** - Habilitated Doctor of Sciences in Economics, Head of the Department of Controlling, University of Debrecen, Hungary; ***Makhova Renata*** - Habilitated Doctor of Sciences in Economics, Associate Professor, Vice-rector, J. Selye University, Slovak Republic; ***Illés Bálint Csaba*** – Canditate of Sciences in Economics, Professor, John von Neumann University, Hungary; ***Dunay Anna*** – Doctor Philosophy in Economics, Professor, John von Neumann University, Hungary; ***Peti Marton*** - Doctor Philosophy in Economics, vice-president, Research Institute for National Strategy, Hungary; associate professor, Department of Geography and Planning, Corvinus University of Budapest, Hungary; ***Szász Levente*** – Doctor of Management, Professor, Deputy Dean at the Faculty of Economics and Business Administration, Babeş-Bolyai University, Romania.

UDC 330
A19
Acta Academiae Beregsasiensis. Economics: scientific journal / editor. : R. Bacho, N. Poyda-Nosyk, V. Makarovych. FR II THCHE. Berehove, 2023. Vol. 4. (2023) 694 p. Text Ukrainian, English, Hungarian.

Scientific journal „Acta Academiae Beregsasiensis. Economics" intended for scientists, doctoral students, post-graduate students, practitioners and a wide range of readers who are interested in issues in the field of economic sciences. Articles are published under the terms of the Creative Commons Attribution 4.0 International License.

Publication of the scientific journal "Acta Academiae Beregsasiensis. Economics" is carried out with the assistance of the Research Institute for National Strategy.
State registration certificate of a printed mass media
Series KB No. 25089-15029P dated November 8, 2021.
The founder of the scientific journal is
Ferenc Rakoczi II Transcarpathian Hungarian College of Higher Education.
Correspondence address: Kossuth sq.6, Berehove
The official website of the scientific journal:
https://aab-economics.kmf.uz.ua/aabe

NEMZETSTRATÉGIAI KUTATÓINTÉZET

ISSN 2786-6734 (Print)
ISSN 2786-6742 (Online)

© Ferenc Rakoczi II Transcarpathian Hungarian College of Higher Education, 2023

ЗМІСТ

РОЗДІЛ 1.
НАЦІОНАЛЬНА ТА РЕГІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА

Пойда-Носик Н., Бачо Р. Оцінка перспектив бізнесу в автомобільній промисловості України: національні та регіональні аспекти розвитку галузі **19**
Атамас О. Інвестиційна привабливість регіонів України: проблематика, рекомендації, перспективи **29**
Венгер В., Романовська Н., Шейко О. Кон'юнктурні особливості українського ринку круп **37**
Шалаі К., Максім Дьердьне Надь Т. Аналіз економічної просторової структури: фокус на Великобританію **51**
Кравченко О., Бадай А. Роль державного регулювання оплати праці **60**
Кривенко Н. Оцінка міжнародної економічної інтеграції: методичні підходи з виділенням агропродовольчих ринків **70**
Перегуда Ю. Оцінка конкурентоспроможності господарств у виробництві продукції тваринництва через призму показників імпорту та експорту **80**
Похиленко Н. Права інтелектуальної власності як стримуючий чинник інноваційної активності в сільському господарстві **92**
Пушкар Т., Славута О. Сприйняття процесів цифровізації мешканцями як основа впровадження програм збалансованого розвитку міст **107**
Самусевич Я., Теницька І., Рудиченко А. Оцінювання впливу екологічного контролю на забезпечення раціонального природокористування в Україні **118**
Сидоренко Є. Проблеми цифрової трансформації територіальних громад та шляхи їх вирішення **134**
Харченко Н. Деякі аспекти соціально-економічних детермінант здоров'я **144**
Усата Н. Концептуальні основи циркулярної економіки в сільському господарстві **153**
Шапуров О. Промислові інновації: інтернет речей, блокчейн, цифровий двійник **164**
Шуба М., Шуба О. Світовий ринок легкових автомобілів: особливості та тенденції розвитку **178**

РОЗДІЛ 2.
ФІНАНСИ ТА БАНКІВСЬКА СПРАВА

Журавльова І. Фінансовий менеджмент в сучасному вимірі **188**
Балінтова М. Вивчення зв'язку між зеленим банківським маркетингом і лояльністю до банку на прикладі словацьких клієнтів **205**
Богріновцева Л., Бондарук О., Ключка О. Фінансова безпека страхового ринку: теоретичний аспект **216**
Поті Б., Сока К., Потокі Л. Застосовність моделей прогнозування банкрутства в секторі роздрібної продовольчої продукції західної Угорщини **227**
Даудова Г., Грінько А. Еволюція процесів цифровізації в діяльності фінансових органів місцевого самоврядування в Україні **240**
Жиглей І., Лайчук С., Поліщук І. Бібліографічний аналіз публікацій щодо соціального інвестування за даними платформи Web of Science **253**
Заїчко І. Особливості та основні напрями грошово-кредитної політики України в умовах воєнного стану **264**
Орєхова К., Головко О. Вибір організаційно-економічного механізму забезпечення фінансової безпеки газорозподільних підприємств **277**
Татаринцева Ю., Юр'єва І., Назарова Т. Вплив розвитку соціальної відповідальності та сталого цифрового маркетингу на фінансову складову бізнес-процесів в умовах цифрової економіки **293**
Шишкіна О. Вплив фінтех інновацій на глобальні валютні ринки **307**
Ярошевич Н. Рівень фінансової децентралізації місцевих бюджетів в Україні **321**

РОЗДІЛ 3.
БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК І ОПОДАТКУВАННЯ

Варцаба В., Макарович В., Лоскоріх Г. Аналіз проблематики обліку інноваційного капіталу в Україні **334**
Ганусич В., Йолтуховська О., Шеверя Я. Концепція створення вартості в інтегрованій звітності **346**
Грицай О., Лішнянська І. Облікове забезпечення визначення собівартості надани медичних послуг **358**
Дубинська О. Теоретичні й практичні аспекти аудиту фінансової звітності як напряму виявлення загроз фінансовій безпеці підприємства в умовах воєнного стану **374**
Єршова Н. Бухгалтерський консалтинг як «м'яка технологія» підтримки розвитку малого та середнього бізнесу **385**
Кошіль А., Мельянкова Л. Економічна сутність та облікове відображення електронних грошей в умовах сучасності **397**
Макаренко І., Рудиченко А. Цифрова відповідальність компаній: економічна сутність поняття та концептуальні підходи **409**
Мартін К., Сіладі Н. Важливість цінності бренду з позиції активів компанії **421**
Мірошниченко О., Щигорєва В. Система оподаткування малого бізнесу: досвід Польщі **435**
Микієвич О., Тивончук О. Виклики та перспективи переходу до міжнародних стандартів фінансової звітності в Україні та світі **448**
Москаль Н. Перспективи застосування технології блокчейну в аудиторській діяльності **458**
Московчук А., Дорош В. Детермінанти формування фінансових результатів: ретроспективний та перспективний аналіз **468**
Нашкерська Г. Обмеження визнання інформації активом в бухгалтерському обліку **479**
Онищенко В., Кононенко Д., Чупін М. Інструменти стратегічного аналізу в управлінні підприємством: огляд, класифікація, критерії вибору **493**
Писаренко Т. Організація управлінського обліку грошових коштів від операційної діяльності **507**
Портоварас Т. Види сучасного економічного аналізу та їх характеристика **516**
Скаско О., Дмишко Я. Проведення зовнішньої оцінки ефективності та якості роботи підрозділу внутрішнього аудиту банку **529**
Сарахман О., Шурпенкова Р., Калайтан Т. Сучасні реалії незалежного аудиту фінансової звітності банків **540**
Цятковська О. Методологічні основи побудови обліку нефінансових активів державних установ **552**
Шишкова Н. Автоматизація обліку запасів: інноваційні технології, оцінка ефективності **563**

РОЗДІЛ 4.
МЕНЕДЖМЕНТ ТА ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК

Тан Ч.Ч. Бібліометричний картографічний аналіз компетенцій, адаптованих до промисловості 4.0 та 5.0 на основі літератури про великі дані: наслідки для кар'єрної орієнтації **578**

Альмхамад Г. Фактори, що впливають на жіноче підприємництво в країнах, що розвиваються. Наскільки ми далекі від підтримки жіночого підприємництва? **591**

Васильчак С., Штерма Т. Трудовий потенціал як об'єкт менеджменту **605**

Вороніна В., Захарова Л. Стратегічне управління роботою команд в умовах сучасного наукового, інноваційного та бізнес-середовища **613**

Антал К., Максім Дьердьне Надь Т. Проблеми та досвід працевлаштування за кордоном у відображенні емпіричного дослідження **623**

Немчук П. Особливості управління розвитком корпоративних аграрних формувань **633**

Прокопов Д. Біоенергетика у сталому розвитку сільського господарства: проблеми та перспективи розвитку галузі **643**

Серьогіна Д., Матвєєва Н., Пушкар Т. Інноваційний розвиток в рамках сталого розвитку: пошук балансу між економічною ефективністю та екологічною стійкістю **653**

Барабшне Карпаті Д., Оросне Ілчік Б. Визначення особистого хисту до підприємництва у здобувачів вищої освіти **666**

РЕЦЕНЗІЇ

РЕЦЕНЗІЯ на монографію Бачо Р., Пойда-Носик Н. «Automotive industry in Ukraine: key approaches to assessing labor market and business perspectives» **682**

РЕЦЕНЗІЯ на монографію Лоскоріх Л., Перчі О. «Обліково-аналітичне забезпечення діяльності ІТ-підприємств в Україні» **684**

Загальні вимоги до оформлення рукописів **686**

TARTALOM

1.FEJEZET.
NEMZETI ÉS REGIONÁLIS GAZDASÁG

Pojda-Noszik N., Bacsó R. Üzleti kilátások értékelése Ukrajna autóiparában: nemzeti és regionális vonatkozások **19**
Atamász A. Ukrajna régióinak befektetési vonzata: problémák, ajánlások, jövőbeni kilátások **29**
Venger V., Romanovszka N., Sejkó O. Az ukrán gabonapiac konjunkturális jellemzői **37**
Sallai K., Makszim Györgyné Nagy T. Gazdasági térszerkezet-elemzés: fókuszban Nagy-britannia **51**
Krávcsenko O., Badaj A. A munkabér állami szabályozásának szerepe **60**
Krivenkó N. Nemzetközi gazdasági integráció értékelése: módszertani megközelítések az agrár-élelmiszer piacok kiválasztásakor **70**
Pereguda Gy. A gazdaságok versenyképességének mérése az állati eredetű termékek előállításában az import és export mutatók segítségével **80**
Pohilenkó N. A szellemi tulajdonjogok, mint a mezőgazdasági innovációs tevékenység visszatartó tényezője **92**
Puskár T., Szlavuta O. A digitalizációs folyamatok lakossági elfogadása a kiegyensúlyozott városfejlesztési programok megvalósítása érdekében **107**
Szamuszevics J., Tenyicka I., Rudicsenkó A. A környezeti ellenőrzés hatásának mérése Ukrajnában a racionális természetgazdálkodás érdekében **118**
Szidorenkó J. A kistérségek digitális átalakulásának problémái és megoldási lehetőségei **134**
Harcsenkó N. Az egészséget meghatározó társadalmi-gazdasági tényezők néhány vonatkozása **144**
Uszáta N. A körforgásos gazdaság fogalmi alapjai a mezőgazdaságban **153**
Sapurov A. Ipari innovációk: tárgyak internete, blokklánc, digitális hasonmás **164**
Suba M., Suba O. Személygépkocsik világpiaca: jellemzői és fejlődési trendjei **178**

2. FEJEZET.
PÉNZ- ÉS BANKÜGY

Zsuravlyova I. Pénzügyi menedzsment a jelenkori dimenzióban **188**
Bálintová M. A zöld bankmarketing és a bankhűség kapcsolatának vizsgálata Szlovák ügyfelek esetében **205**
Bohrinceva L., Bondaruk O., Klyucska O. A biztosítási piac pénzügyi biztonsága: elméleti megközelítés **216**
Patyi B., Szóka K., Pataki L. Csődelőrejelző modellek alkalmazhatósága a nyugat-magyarországi élelmiszer-kiskereskedelmi szektorban **227**
Daudova G., Hrinykó A. A digitalizációs folyamatok evolúciója az ukrajnai helyi önkormányzatok pénzügyi szerveinek tevékenységében **240**
Zsihlej I., Lajcsuk S., Poliscsuk I. Társadalmi befektetésekkel foglalkozó publikációk bibliográfiai elemzése a Web of Science platform adatai alapján **253**
Zajicskó I. Ukrajna monetáris és hitelpolitikájának sajátosságai és irányai a hadiállapot idejében **264**
Orjekhova K., Golovkó O. A gázelosztó vállalkozások pénzügyi biztonságát szavatoló szervezeti és gazdasági mechanizmus kiválasztása **277**
Tatarinceva J., Jurjeva I., Nazarova T. A társadalmi felelősségvállalás és a fenntartható digitális marketing fejlődésének hatása az üzleti folyamatok pénzügyi komponensére a digitális gazdaság körülményei között **293**
Siskina O. A fintech innovációk hatása a globális valutapiacokra **307**
Jarosevics N. A helyi költségvetések pénzügyi decentralizációjának szintje Ukrajnában **321**

3. FEJEZET.
SZÁMVITEL ÉS ADÓÜGY

Varcaba V., Makarovics V., Loszkorih G. Az innovációs tőke számviteli problémáinak elemzése Ukrajnában **334**
Hanuszics V., Joltuhovszka O., Severya Ja. Az értékteremtés koncepciója az integrált jelentéstételben **346**
Hricáj O., Lisnyánska I. Az orvosi szolgáltatások önköltségének meghatározásához szükséges számviteli alátámogatás sajátosságai **358**
Dubinszka O. A pénzügyi beszámoló könzvvizsgálatának elméleti és gyakorlati aspektusai, mint a hadiállapot idejében működő vállalatok pénzügyi biztonságát fenyegető veszélyeinek azonosítási iránya **374**
Jersova N. A számviteli tanácsadás mint "puha technológia" a kis- és középvállalkozások fejlődésének támogatására **385**
Kosil A., Meliankova L. Az elektronikus pénz gazdasági lényege és számviteli tükrözése a jelenkori körülményekben **397**
Makarenkó I., Rudicsenkó A. A vállalatok digitális felelősségvállalása: gazdasági tartalom és koncepcionális megközelítések **409**
Martin K., Szilágyi N. A márkaérték fontossága a vállalat eszközeinek szempontjából **421**
Mirosnicsenkó O., Scsigorjeva V. A kisvállalkozások adórendszere: Lengyelország tapasztalata **435**
Mikijevics O., Tivoncsuk O. A nemzetközi pénzügyi beszámolási standardokra való áttérés kihívásai és kilátásai Ukrajnában és a világban **448**
Moszkály N. A blockchain-technológia használatának kilátásai a könyvvizsgálói tevékenységekben **458**
Moszkovcsuk A., Doros V. A pénzügyi eredmények kialakulásának meghatározó tényezői: retrospektív és prospektív elemzés **468**
Naskerszka G. Az információ eszközként való elismerésének korlátozásai a számvitelben **479**
Oniscsenkó V., Kononenkó D., Csupin M. Stratégiai elemzési eszközök a vállalatirányításban: áttekintés, osztályozás, kiválasztási kritériumok **493**
Piszarenkó T. A működési tevékenységekből származó cash flow-k vezetői számvitelének megszervezése **507**
Portovárász T. A modern gazdasági elemzés típusai és jellemzőik **516**
Skaszkó O., Dmiskó J. A bank belső ellenőrzésért felelős egység munkahatékonyságának és -minőségének külső értékelése **529**
Szarakhman O., Surpenkova R., Kalajtan T. A bankok pénzügyi kimutatásainak jelenkori valósága a független könyvvizsgálat tükrében **540**
Cjatkovszka O. Az állami intézmények nem pénzügyi eszközeinek számvitele módszertani szempontok alapján **552**
Siskova N. A készletek számvitelének automatizálása: innovatív technológiák és hatékonyságértékelés **563**

4. FEJEZET.
MENEDZSMENT ÉS INNOVATÍV FEJLŐDÉS

Tan Cs.Cs. Az Ipar 4.0-hoz és 5.0-hoz adaptált kompetenciák bibliometrikus feltérképezése a Big Data szakirodalom alapján: a pályaorientációra gyakorolt hatás **578**

Almhamad G. A női vállalkozói készséget befolyásoló tényezők a fejlődő országokban. Milyen messze vagyunk a női vállalkozások támogatásától? **591**

Vasilycsák Sz., Sterma T. A munkaerőpotenciál, mint a menedzsment tárgya **605**

Voronina V., Zaharova Ly. Csapatmunka stratégiai irányítása modern tudományos, innovatív és üzleti környezetben **613**

Antal K., Makszim Györgyné Nagy T. A külföldi munkavállalás kihívásai, tapasztalatai egy empirikus kutatás tükrében **623**

Nemcsuk P. Az agráripari vállakozások szervezeti sajátosságai **633**

Prokopov D. Bioenergia a mezőgazdaság fenntartható fejlődésében: az ipar fejlődésének problémái és kilátásai **643**

Szeryogina D., Matvejeva N., Puskár T. Innovatív fejlődés a fenntartható fejlődés kereteiben: egyensúly megtalálása a gazdasági hatékonyság és a környezeti fenntarthatóság között **653**

Barabásné dr. Kárpáti D., Oroszné Ilcsik B. Vállalkozói hajlandóság vizsgálata az egyetemi hallgatók körében **666**

RECENZIÓK

Recenzió Bacsó Róbert és Pojda-Noszik Nina "Ukrajna autóipara: kulcsfontosságú megközelítések a munkaerőpiaci és üzleti kilátások értékeléséhez" című monográfiájára **682**

Recenzió Loszkorih Gabriella és Pércsi Oxána "Az ukrajnai IT-vállalkozások tevékenységének számviteli és elemzési támogatása" című monográfiájára **684**

Publikációs követelmények **689**

CONTENT

CHAPTER 1.
NATIONAL AND REGIONAL ECONOMY

Poyda-Nosyk N., Bacho R. Assessing business perspectives in the automotive industry of Ukraine: national and regional aspects of sectoral development **19**
Atamas O. Investment attractiveness of regions in Ukraine: problems, recommendations, prospects **29**
Venger V., Romanovska N., Sheiko O. Conjuncture features of the Ukrainian grain market **37**
Sallai K., Makszim Györgyné Nagy T. Economic spatial structure analysis: focus on Great Britain **51**
Kravchenko O., Badai A. The role of state regulation of wages **60**
Kryvenko N. Assessment of international economic integration: methodological approaches with the selection of agricultural markets **70**
Perehuda Yu. Assessment of the competitiveness of farmhouses in the production of livestock products through the prism of import and export indicators **80**
Pohylenko N. Intellectual property rights as a restriction factor of innovative activity in agriculture **92**
Pushkar T., Slavuta O. Perception of digitalization processes by residents as a basis for implementing programs of balanced urban development **107**
Samusevych Ya., Tenytska I., Rudychenko A. Assessment of the impact of environmental control on ensuring rational nature use in Ukraine **118**
Sydorenko Ye. Digital transformation as an economic tool restoration of territorial communities **134**
Kharchenko N. Some aspects of socio-economic determinants of health **144**
Usata N. Conceptual foundations of the circular economy in agriculture **153**
Shapurov O. Industrial innovations: Internet of things, blockchain, digital double **164**
Shuba M., Shuba O. The global market of passenger cars: features and development trends **178**

CHAPTER 2.
FINANCE AND BANKING

Zhuravlyova I. Financial management in the contemporary dimension **188**
Bálintová M. Examining the relationship between green bank marketing and bank loyalty in the case of Slovak customers **205**
Bohrinovtseva L., Bondaruk O., Klyuchka O. Financial security of the insurance market: theoretical aspect **216**
Patyi B., Szóka K., Pataki L. Applicability of bankruptcy prediction models in the western Hungarian food retail sector **227**
Daudova G., Grinko A. The evolution of digitization processes in the activities of financial bodies of local self-government in Ukraine **240**
Zhyhlei I., Laichuk S., Polishchuk I. Bibliographical analysis of publications on social investment according to Web of Science platform data **253**
Zaichko I. Peculiarities and main directions of the monetary and credit policy of Ukraine under martial law **264**
Oriekhova K., Golovko O. Choosing an organizational and economic mechanism to ensure the financial security of gas distribution companies **277**
Tataryntseva Yu., Yuryeva I., Nazarova T. The impact of the development of social responsibility and sustainable digital marketing on the financial component of business processes in the conditions of the digital economy **293**
Shyshkina O. The impact of fintech innovations on global currency markets **307**
Yaroshevych N. The level of local budgets financial decentralization in Ukraine **321**

CHAPTER 3.
ACCOUNTING AND TAXATION

Vartsaba V., Makarovych V., Loskorikh G. An analysis of the accounting problems for innovative capital in Ukraine **334**
Hanusych V., Yoltukhovska O., Sheverya Ya. The concept of value creation in integrated reporting **346**
Hrytsai O., Lishnyanska I. Accounting support for determining the cost of medical services **358**
Dubynska O. Theoretic al and practical aspects of the audit of financial statements as a way identifying threats to the financial security of the enterprise in the conditions of martial law **374**
Yershova N. Accounting consulting as a "soft technology" for supporting the development of small and medium-sized businesses **385**
Koshil A., Meliankova L. Economic essence and reflection in the accounting of electronic money in modern conditions **397**
Makarenko I., Rudychenko A. Digital responsibility of companies: Economic essence of the concept and conceptual approaches **409**
Martin K., Szilágyi N. The importance of brand value in the view of the company's assets **421**
Miroshnicheno O., Schigoryeva V. The system of taxation of small business: the experience of Poland **435**
Mykiievych O., Tyvonchuk O. Challenges and prospects of transition to International Financial Reporting Standards in Ukraine and worldwide **448**
Moskal N. Prospects for the use of blockchain technology in auditing **458**
Moskovchuk A., Dorosh V. Determinants of formatting the financial results: retrospective and prospective analysis **468**
Nashkerska H. Barriers to the accounting recognition of information as an asset **479**
Onyshchenko V., Kononenko D., Chupina M. Strategic analysis tools in enterprise management: overview, classification, selection criteria **493**
Pysarenko T. Organization of managerial accounting for operating cash flows **507**
Portovaras T. Types of modern economic analysis and their characteristics **516**
Skasco O., Dmyshko Ya. Conducting an external assessment of the performance and quality of work of the bank's internal audit unit **529**
Sarakhman O., Shurpenkova R., Kalaitan T. Modern realities of independent audit of banks' financial statements **540**
Tsiatkovska O. Methodological basis for constructing the accounting of non-financial assets in state institutions **552**
Shyshkova N. Automation of inventory accounting: innovative technologies, efficiency assessment **563**

CHAPTER 4.
MANAGEMENT AND INNOVATIVE DEVELOPMENT

Tan Chai Ching Big Data Literature-based Bibliometric Mapping Analysis for Competences Adaptable to Industry 4.0 and 5.0: Implications for Career Orientation **578**
Almhamad G. The factors affecting women entrepreneurship in developing countries. How far are we from supporting women entrepreneurship? **591**
Vasylchak S., Shterma T. Labor potential as an object of management **605**
Voronina V., Zakharova L. Strategic management of team work in the conditions of a modern scientific, innovative and business environment **613**
Antal K., Makszim Györgyné Nagy T. The challenges and experiences of employment abroad in the reflection of an empirical research **623**
Nemchuk P. Peculiarities of managing the development of corporate agrarian formations **633**
Prokopov D. Bioenergy in the sustainable development of agriculture: problems and prospects for the development of the industry **643**
Serogina D., Matvieieva N., Pushkar T. Innovative development within the framework of sustainable development: finding a balance between economic efficiency and environmental sustainability **653**
Barabásné dr. Kárpáti D., Oroszné Ilcsik B. Examination of entrepreneurial propensity among university students **666**

MONOGRAPH REVIEWS

REVIEW of the Monograph by R. Bacho and N. Poyda-Nosyk «Automotive industry in Ukraine: key approaches to assessing labor market and business perspectives» **682**
REVIEW of the monograph by Loskorich L., Perchi O. «Accounting and analytical support of the activities of IT enterprises in Ukraine» **684**

General requirements for manuscripts **691**

DOI 10.58423/2786-6742/2023-4-409-420
УДК 330.341

Інна МАКАРЕНКО
доктор економічних наук, професор,
доцент кафедри бухгалтерського обліку та оподаткування
Навчально-наукового інституту бізнесу, економіки та менеджменту
Сумського державного університету,
м. Суми, Україна
ORCID ID: 0000-0001-7326-5374

Артем РУДИЧЕНКО
здобувач групи ОП.м-21 спеціальності Облік і оподаткування
Навчально-наукового інституту бізнесу, економіки та менеджменту
Сумського державного університету,
м. Суми, Україна
ORCID ID: 0009-0007-3792-3254

ЦИФРОВА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ КОМПАНІЙ: ЕКОНОМІЧНА СУТНІСТЬ ПОНЯТТЯ ТА КОНЦЕПТУАЛЬНІ ПІДХОДИ

Анотація. *У статті розглядається концепт «цифрової відповідальності» компаній та його економічний зміст. Сучасний світ ставить ставку на цифрові технології, які перетворюють спосіб функціонування компаній та суспільства в цілому. Цифрові інновації дозволяють оптимізувати бізнес-процеси, підвищувати продуктивність та створювати нові можливості для розвитку. Але разом з цими перевагами приходять і виклики. Один із них - це питання цифрової відповідальності. Ця концепція охоплює відповідальність компаній та організацій за наслідки своєї цифрової діяльності. Вона включає в себе аспекти безпеки даних, захисту приватності, етичного використання штучного інтелекту, а також вплив на суспільство та середовище. У статті аналізується економічний вимір «цифрової відповідальності». Відповідно до дослідження, компанії, які активно впроваджують принципи цифрової відповідальності, мають переваги в конкурентному середовищі. Вони позиціонують себе як етичні та соціально відповідальні гравці, що сприяє покращенню іміджу і залученню клієнтів. Регулювання цифрової відповідальності на рівні держави та міжнародного співтовариства є надзвичайно важливим аспектом в управлінні цифровим простором у сучасному світі. Збільшення впливу цифрових технологій на всі сфери життя вимагає відповідних правил та стандартів, щоб забезпечити безпеку, прозорість та ефективність цифрового середовища. Ефективне регулювання цифрової відповідальності може стимулювати інновації у цифрових технологіях. Коли компанії та організації відчувають, що їх цифрова діяльність регулюється та контролюється, це стимулює їх до розробки та впровадження етичних та відповідальних практик. Це може включати в себе заходи щодо захисту даних користувачів, ефективного використання штучного інтелекту та збалансованого впливу на суспільство. Крім того, регулювання цифрової відповідальності допомагає уникнути ризиків та негативних наслідків цифрової діяльності. Захист приватності користувачів, боротьба з кіберзлочинністю та запобігання поширенню дезінформації та шкідливого контенту стають більш ефективними завдяки правовим нормам та механізмам відповідальності.*

Ключові слова: *економіка, поняття, цифрова, відповідальність, компанії, інновації, конкурентність, правила.*

JEL Classification: D24, L90

Absztrakt. *A cikk a vállalatok „digitális felelősségvállalásának” fogalmát és annak gazdasági tartalmát vizsgálja. A modern világ a digitális technológiákra támaszkodik, amelyek átalakítják a vállalatok és a társadalom működését. A digitális innovációk segítenek optimalizálni az üzleti folyamatokat, növelik a termelékenységet és új fejlődési lehetőségeket teremtenek. Ezekkel az előnyökkel azonban kihívások is járnak. Az egyik ilyen a digitális felelősség kérdése. Ez a fogalom magában foglalja a vállalatok és szervezetek felelősségét digitális tevékenységeik következményeiért. Magában foglalja az adatbiztonság, a magánélet védelme, a mesterséges intelligencia etikus felhasználása, valamint a társadalomra és a környezetre gyakorolt hatás szempontjait. A cikk a digitális felelősség gazdasági dimenzióját elemzi. A tanulmány szerint a digitális felelősségvállalás elveit aktívan megvalósító vállalatok előnyökkel rendelkeznek a versenykörnyezetben. Etikus és társadalmilag felelős szereplőként pozícionálják magukat, ami segít javítani az imázsukat és vonzza a vásárlókat. A digitális felelősség állami és nemzetközi szintű szabályozása a modern világ digitális kormányzásának rendkívül fontos aspektusa. A digitális technológiáknak az élet minden területére gyakorolt növekvő befolyása megfelelő szabályokat és szabványokat igényel a digitális környezet biztonságának, átláthatóságának és hatékonyságának biztosítása érdekében. A digitális felelősség hatékony szabályozása ösztönözheti az innovációt a digitális technológiák terén. Ha a vállalatok és szervezetek úgy érzik, hogy digitális tevékenységeiket szabályozzák és ellenőrzik, az etikus és felelős gyakorlatok kialakítására és bevezetésére ösztönzi őket. Ezek közé tartozhatnak a felhasználói adatok védelmére, a mesterséges intelligencia hatékony alkalmazására és a társadalomra gyakorolt kiegyensúlyozott hatásra irányuló intézkedések. Emellett a digitális felelősségvállalás szabályozása segít elkerülni a digitális tevékenységek kockázatait és negatív következményeit. A jogi normáknak és a felelősségi mechanizmusoknak köszönhetően hatékonyabbá válik a felhasználók magánéletének védelme, a kiberbűnözés elleni küzdelem, valamint a dezinformáció és a káros tartalmak terjedésének megakadályozása.*

Kulcsszavak*: gazdaság, fogalom, digitális, felelősség, vállalatok, innováció, versenyképesség, szabályok.*

Abstract. *This article discusses the concept of «digital responsibility» and its economic content. The modern world relies on digital technologies that transform the way companies and society operate. Digital innovations allow to optimize business processes, increase productivity and create new opportunities for development. But with these benefits come challenges. One of them is the issue of digital responsibility. This concept encompasses the responsibility of companies and organizations for the consequences of their digital activities. It includes aspects of data security, privacy protection, ethical use of artificial intelligence, and the impact on society and the environment. The article analyzes the economic dimension of digital responsibility. According to the study, companies that actively implement the principles of digital responsibility have advantages in the competitive environment. They position themselves as ethical and socially responsible players, which helps to improve their image and attract customers. Regulation of digital responsibility at the level of the state and the international community is an extremely important aspect of digital governance in the modern world. The increasing influence of digital technologies on all spheres of life requires appropriate rules and standards to ensure the security, transparency and efficiency of the digital environment. Effective regulation of digital liability can stimulate innovation in digital technologies. When companies and organizations feel that their digital activities are regulated and monitored, it encourages them to develop and implement ethical and responsible practices. This may include measures to protect user data, use artificial intelligence effectively, and have a balanced impact on society. In addition, digital responsibility regulation helps to avoid risks and negative consequences of digital activities. Protecting users' privacy, fighting cybercrime, and preventing the spread of disinformation and harmful content become more effective thanks to legal norms and liability mechanisms.*

Key words: *economics, concept, digital, responsibility, companies, innovation, competitiveness, rules.*

Постановка проблеми. Цифрова відповідальність включає в себе етичне та відповідальне використання цифрових технологій і платформ. Що включає в себе навігацію широкого спектру етичних ситуацій, пов'язаних з конфіденційністю, нейтральністю мережі, прозорістю та цифровим розділенням, а також повагу до ідей та думок інших людей, забезпечення захисту даних, інформації, та використання відповідної мови під час онлайн-взаємодії.

Актуальність дослідження цифрової відповідальності полягає в тому, що вона сприяє позитивній онлайн-взаємодії, повазі до прав людини та захисту від кіберзагроз.

Щодо статистичних даних, то у 2022 році, 58% споживачів, 60% працівників та 64% інвесторів приймають ключові рішення на основі своїх переконань та цінностей. За даними Міжнародного союзу зв'язку (ITU), приблизно 66% населення світу використовує інтернет у 2022 році. Окрім того, приблизно 34% населення світу досі не мають доступу до інтернету, і ці особи вже стикаються з нерівностями у цифровій безпеці [13]. Відповідно, статистичні дані підтверджують, що корпорації мають великий вплив на сучасне суспільство і економіку, і їхні дії можуть впливати на доступ до інтернету для населення. Вони можуть виступати в ролі соціально відповідальних акторів, інвестуючи в інфраструктуру для розширення доступу до інтернету в менш розвинених регіонах або надаючи доступ до онлайн-освіти та інших цифрових ресурсів для менш обізнаних груп населення. Корпорації, які контролюють цифрові платформи та інтернет-сервіси, можуть визначати умови доступу до інтернету, які зобов'язують користувачів. Це може включати в себе питання ціноутворення, обмежень на доступ до контенту та даних, а також ступінь конфіденційності та безпеки. Актуальним є глибоке дослідження та розуміння концепції цифрової відповідальності в контексті сучасної економіки, а також виявлення можливих шляхів для підвищення її ефективності та впливу на економічний розвиток.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналіз останніх досліджень і публікацій в галузі цифрової відповідальності в Україні відображає активну увагу вчених і практиків до актуальної проблематики трансформації підприємницької діяльності в контексті переходу до цифрової економіки. В цьому контексті виділяються останні роботи авторів Н.Б. Демчишака і В.І. Ляшенка. Так Демчишак підкреслює, що цифрова відповідальність стала не тільки можливістю, але і обов'язком для кожного підприємця в сучасному світі. Він наголошує на важливості активної участі підприємців у цифровому перетворенні економіки та підтримці соціального впливу їхньої діяльності [1]. Розглядаючи роботу Ляшенко В.І., бачимо, що автор звертає нашу увагу на те, що цифрова економіка вимагає збільшеної уваги до питань соціальної відповідальності. Вона вказує, що діяльність підприємців повинна сприяти не лише збільшенню прибутку, але й поліпшенню якості життя громадян [3]. Автори цих робіт освітлюють швидкі технологічні зміни, що відбуваються у світі, і підкреслюють їх вплив на економічну та соціальну сфери України. Ознайомившись з роботами даних

© **І. Макаренко, А. Рудиченко**

авторів, можна зробити висновок, що вони вказують на необхідність приділяти увагу соціальній відповідальності та сприяти сталому розвитку у цифрову епоху.

Зарубіжні автори мають різні погляди щодо теми впливу цифрових технологій на суспільство, їх думка щодо цього питання дещо відрізняється від поглядів українських вчених. Так, М. Мірбабаї підкреслює важливість розуміння та відповідального впровадження нових технологій [16]. Він наголошує на соціальних і етичних аспектах цього процесу, стверджуючи, що трансформація суспільства за допомогою цифрових технологій вимагає від нас глибокого розуміння та відповідального підходу до їхнього впровадження. З іншого боку вчений Л. Брандімарте ставить акцент на етиці обробки даних та впливі цифрових технологій на приватність та права людей [14]. Вона вважає, що в світі, де дані стають новим золотом, наша відповідальність полягає в ставленні до них з повагою та розумінням. У статті Д. Беверунг, М. Мацнер, К. Яніш, розглядається питання корпоративної відповідальності в цифровому світі, зокрема кожен біт даних має свого власника, тому, розробка та використання нових технологій повинні враховувати цю важливу обставину [15].

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Однією з невирішених раніше частин загальної проблеми «цифрової відповідальності» є визначення її точного змісту та обсягу в контексті цифрової економіки. Це включає в себе розробку чітких дефініцій та метрик, що б дозволили визначити рівень цифрової відповідальності підприємств та індивідів.

Додатковою невирішеною проблемою є розробка стандартів та регуляторних механізмів, які б сприяли впровадженню цифрової відповідальності в бізнес-практики. Це включає в себе визначення обов'язків та відповідальності суб'єктів економіки в цифровому середовищі, а також розробку механізмів моніторингу та відповідного санкціонування для тих, хто порушує цифрові стандарти відповідальності.

Формулювання цілей статті. Метою дослідження в рамках даної статті є проведення аналізу і розгляду поняття «цифрова відповідальність» у контексті економіки, дослідження економічних вимірів цифрової відповідальності, ролі правових аспектів у цифровій відповідальності, а також оцінка інструментів та стратегій для розвитку даного поняття. Це важливий та актуальний аспект в сучасному світі, оскільки цифрова трансформація впливає на економічну діяльність підприємств і суспільство загалом.

Виклад основного матеріалу дослідження. Визначення поняття «цифрова відповідальність» є важливим кроком у розумінні та дослідженні цієї концепції в контексті економіки. Цифрова відповідальність відрізняється від інших понять, таких як цифрова трансформація чи цифрова ефективність, через свою акцентуацію на етичних, соціальних та екологічних аспектах цифрової технологічної трансформації (табл.1).

Таблиця 1.

Підходи до розуміння економічної сутності поняття «цифрова відповідальність»

Підхід	Спільне	Відмінне
1. Економічний підхід	Орієнтований на збалансованість витрат і користі в цифрових проектах	Зосереджений на фінансовому аспекті
2. Соціальний підхід	Звертає увагу на вплив цифрових технологій на суспільство і громадян	Фокусується на соціальних аспектах інформаційного суспільства
3. Екологічний підхід	Розглядає вплив цифрових технологій на навколишнє середовище	Акцентує на екологічних аспектах
4. Етичний підхід	Визначає принципи і норми поведінки в цифровому середовищі	Орієнтований на моральні аспекти
5. Правовий підхід	Заснований на законодавстві та регулюванні в галузі цифрових технологій	Регулюється юридичними нормами
6. Технологічний підхід	Базується на розробці технологій, що сприяють цифровій відповідальності	Зосереджений на розвитку інструментів
7. Освітній підхід	Спрямований на підвищення обізнаності та навичок у цифровій відповідальності	Акцентує на навчанні та освіті

Джерело: сформовано авторами.

У своїх роботах Демчишак Н., Глутковський М. зазначали, що цифрова відповідальність є поняттям, яке виражає обов'язок та зобов'язання суб'єктів економіки, включаючи компанії, уряди, та громадян, передбачити, оцінювати, та приймати відповідальність за соціальні, екологічні, та етичні впливи цифрових технологій на суспільство, природу та економіку. Цифрова відповідальність орієнтується на забезпечення сталого розвитку та збереження гідності людей у час цифрового перетворення [1]. Отже, на їх думку це більш ширше поняття, яке стосується не лише конкретної людини, а й певних суб’єктів економіки.

Розглянемо відмінність цифрової трансформації від цифрової ефективності. Можемо зазначити, що цифрова трансформація визначає процес зміни діяльності, бізнес-моделей, та процесів у зв'язку з впровадженням цифрових технологій для підвищення конкурентоспроможності та інноваційності. Вона акцентується на стратегічних аспектах та технологічних змінах. У той час цифрова ефективність вказує на здатність організації використовувати цифрові ресурси та технології для досягнення більшої продуктивності та результативності. Це вимірюється ефективністю операцій та досягненням поставлених цілей.

Цифрова відповідальність включає в себе етичні, соціальні, екологічні та юридичні аспекти, і покликана забезпечувати ефективну цифрову трансформацію, одночасно враховуючи вплив на суспільство, навколишнє середовище та правові норми [2].

Нижче наведена таблиця 2, яка містить аналіз впливу цифрової відповідальності на економіку України, включаючи позитивні та негативні наслідки для підприємств, галузей та економіки загалом.

Таблиця 2.

Вплив цифрової відповідальності на економіку України

Позитивні наслідки	Приклади / Статистика	Негативні наслідки	Приклади / Статистика
Збільшення конкурентоспроможності підприємств	Завдяки впровадженню цифрових інновацій підприємства здатні ефективніше конкурувати на міжнародному ринку.	Загроза кібератак	У зв'язку зі збільшенням цифрової активності, підприємства стають більш уразливими перед кібератаками та порушеннями безпеки даних.
Підвищення продуктивності праці	Використання цифрових технологій дозволяє автоматизувати багато рутинних завдань, що підвищує продуктивність працівників.	Нерівномірний доступ	Не всі регіони України мають однаковий доступ до цифрових технологій, що може поглибити нерівність між регіонами.
Розвиток інновацій	Інвестиції в цифрові технології сприяють розвитку нових інноваційних галузей та стартапів.	Порушення приватності	Збільшена цифрова активність може вести до порушень приватності громадян та підприємств, що може спричинити протести та судові справи.
Зростання глобальної колективності	Цифрові технології забезпечують зв'язок між Україною та світовими ринками, що сприяє збільшенню міжнародної торгівлі та інвестицій.	Екологічні проблеми	Збільшення використання цифрових технологій може призвести до збільшення викидів вуглецю та інших екологічних проблем.

Джерело: сформовано авторами.

У рамках правового підходу розглянемо, яким чином відбувається становлення цифрової відповідальності в контексті розвитку цифрової економіки та технологічних інновацій. Ці заходи включають в себе створення правових

рамок та нормативних актів, а також активну діяльність у сфері моніторингу та регулювання. До основних аспектів створення правових рамок відносимо законодавство про захист персональних даних, що було ухвалено Законом України «Про захист персональних даних» від 01.06.2010 № 2297-VI [9] відповідно до Європейського регламенту GDPR (Загальний регламент про захист даних) [10], який встановлює вимоги до обробки особистих даних та права громадян на захист їх приватності.

Регулювання питання щодо кібербезпеки та встановлення вимог до захисту інформації та критичних інфраструктур від кіберзагроз затверджено Законом України «Про основні засади забезпечення кібербезпеки України» від 05.10.2017 № 2163-VIII [11]. Уряд України активно розвиває електронне урядування, що включає в себе впровадження електронних сервісів для громадян та бізнесу, а також, заходи для забезпечення цифрової безпеки державних інформаційних систем.

Регулюючим органом, що займаються питаннями у сфері зв'язку та інформатизації є Національна комісія (НКРЗІ) яка відповідає за регулювання сектору зв'язку, телекомунікацій та інформаційних технологій, включаючи забезпечення конкурентного середовища у сфері інформаційних послуг та телекомунікацій. Ще одним органом регулювання є Державна служба спеціального зв'язку та захисту інформації (ДССЗЗІ), що відповідає за забезпечення кібербезпеки та захист критичних інфраструктур [3]. Державна служба України з питань безпеки харчових продуктів та захисту споживачів (Держпродспоживслужба) [12] вживає заходи щодо забезпечення безпеки і якості цифрових продуктів та послуг для споживачів.

Таким чином, уряд разом з регулюючими органами проводять моніторинг та аудити в сфері цифрової безпеки, захисту даних та додержання вимог законодавства. За порушення законодавства щодо цифрової відповідальності передбачені адміністративна та кримінальна відповідальність, в залежності від характеру порушення.

Україна активно розвиває правову та регуляторну базу для забезпечення цифрової відповідальності, реагує на виклики цифрової трансформації і кібербезпеки та прагне забезпечити сталість розвитку цифрової економіки в країні [4].

Україна також активно вивчає та впроваджує інноваційні технології та рішення для підвищення цифрової відповідальності в сучасних економічних системах. Так, в країні активно впроваджуються передові технології для забезпечення цифрової відповідальності та створення стійкої, етичної цифрової екосистеми. Блокчейн використовується для підвищення прозорості та недоторканності даних у різних сферах, таких як голосування, електронне урядування, облік медичних даних, забезпечуючи конфіденційність та цифрову безпеку.

Штучний інтелект (ШІ) використовується для аналізу великого обсягу даних та виявлення можливих етичних, соціальних і екологічних проблем, що допомагає вчасно реагувати на негативні наслідки цифрових технологій.

Кібербезпека стає пріоритетом в Україні, тому уряд спільно з великими компаніями активно вдосконалюють системи захисту від кібератак та забезпечення безпеки цифрових даних. Інноваційні рішення, такі як аналіз загроз та інтелектуальне розпізнавання атак, допомагають підвищити безпеку з даного питання.

Інтернет речей (IoT) використовується для моніторингу екологічних показників та контролю якості ресурсів, що дозволяє ефективно реагувати на екологічні проблеми.

Цифровий аналіз даних та використання інноваційних алгоритмів дозволяють виявляти ризики та проблеми, пов'язані з цифровою відповідальністю, шляхом аналізу великого обсягу інформації.

Електронне урядування набуває популярності в Україні, допомагаючи забезпечити прозорість та взаємодію з органами влади, що сприяє покращенню громадянської участі та боротьбі з корупцією.

Також, система освіти в Україні вдосконалюється, враховуючи навчання цифровим навичкам та освіту щодо цифрової відповідальності, щоб підготувати населення до вимог цифрової епохи. Усі ці ініціативи разом сприяють розвитку цифрової відповідальності та створенню більш сталої та етичної цифрової екосистеми в Україні.

Розвиток цифрової відповідальності в Україні може призвести до більш сталого, справедливого та ефективного використання цифрових технологій, що, в свою чергу, позитивно вплине на економіку країни, підвищуючи її конкурентоспроможність та забезпечуючи стале економічне зростання.

У таблиці 3 наведемо аналіз підходів щодо цифрової відповідальності в різних світових компаніях.

Таблиця 3.

Підходи корпорації до розуміння та впровадження цифрової відповідальності

Назва підходу	Суть підходу	Приклад
«Мінімального впливу на довкілля»	Компанії намагаються зменшити вплив своєї діяльності на довкілля, використовуючи зелені технології та зменшуючи викиди вуглецю.	компанія Tesla активно просуває електромобілі для зменшення викидів CO2 в атмосферу.
«Суспільна відповідальність»	Компанії зосереджуються на вирішенні соціальних проблем та внесенні позитивного внеску в суспільство.	Microsoft запустила програму YouthSpark для підтримки освіти та розвитку молоді в уразливих громадах.
«Етичний бізнес»	Компанії встановлюють високі стандарти етичної поведінки та дотримання прав людини в своїй діяльності.	Google вводить обмеження на використання штучного інтелекту для військових цілей.
«Трансграничної відповідальності»	Компанії визнають свою відповідальність перед глобальним співтовариством, навіть якщо вони базуються в одній країні.	Фірма Nestle робить акцент на розвитку стабільного сільського господарства в країнах Африки, де вона отримує багато сировини.

Назва підходу	Суть підходу	Приклад
«Захист персональних даних»	Компанії акцентують на захисті приватності своїх користувачів та клієнтів.	Apple ввела строгі правила щодо зберігання та обробки особистих даних своїх користувачів.
«Транспарентності і відкритості»	Компанії намагаються зробити свою діяльність більш прозорою та доступною для споживачів і громадськості.	Coca-Cola регулярно публікує звіти про свою соціальну відповідальність та екологічні ініціативи.

Джерело: сформовано авторами.

Ці приклади ілюструють різні підходи до цифрової відповідальності, і вони можуть використовуватися окремо або у поєднанні залежно від конкретної стратегії та цілей компанії. Важливою є усвідомленість індивідуальної відповідальності кожної організації перед суспільством, довкіллям та економікою у цифровому столітті.

Розвиток цифрової відповідальності в Україні в майбутньому обіцяє бути важливим та впливовим процесом, оскільки країна активно рухається у напрямку цифрової трансформації. До перспектив та факторів, які можуть вплинути на розвиток цифрової відповідальності в Україні можна віднести зростання усвідомлення цифрової відповідальності. Оскільки завдяки підвищенню якості освіти та усвідомленості громадян, бізнесу та уряду, цифрова відповідальність стане більш важливою складовою стратегій розвитку. Не менш важливим є те, що незабаром буде прийнято та удосконалено законодавство, спрямоване на забезпечення цифрової відповідальності, зокрема в галузі захисту даних та приватності, кібербезпеки, а також в екологічному контексті [6]. Завдяки поширенню штучного інтелекту та аналітики даних, буде необхідно розглядати питання етичного використання даних та алгоритмів у різних сферах, включаючи розробку рішень на рівні влади. Важливо зазначити, що завдяки співпраці уряду, бізнесу та громадських організацій буде пришвидшено створення вимог та стандартів, які забезпечать відповідальне впровадження цифрових технологій. Розвиток освіти у сфері цифрової відповідальності сприятиме формуванню експертної спільноти та свідомих громадян. Україна, як член світової спільноти, буде залучена до глобальних ініціатив та стандартів щодо цифрової відповідальності, що вплине на зовнішню торгівлю та міжнародні відносини. Також варто зазначити, що розширення доступу до цифрових технологій та цифрової грамотності може поліпшити якість життя громадян та забезпечити більший соціальний вплив на розвиток суспільства.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Поняття «цифрова відповідальність» становить собою істотний аспект сучасних економічних досліджень та практик. Ця концепція визначає взаємозв'язок між цифровими технологіями, бізнес-процесами та суспільною відповідальністю в контексті сучасних організацій та глобальних економічних систем. Один із ключових висновків полягає в тому, що цифрова відповідальність стає необхідною для підтримки сталого розвитку та соціальної відповідальності в сучасних бізнес-

організаціях. Діджиталізація економіки призводить до збільшення впливу компаній на суспільство і довкілля, що робить питання цифрової відповідальності більш актуальними.

Однак, важливо підкреслити, що дослідження в цій області ще далеко не завершені. Є необхідність у подальших дослідженнях, спрямованих на розробку і вдосконалення стандартів і методів вимірювання цифрової відповідальності, а також на розробку рекомендацій для бізнес-середовища щодо її ефективної реалізації.

Подальші перспективи досліджень можуть включати аналіз впливу цифрової відповідальності на фінансові результати підприємств, розробку стратегій взаємодії між бізнесом, суспільством і державою в цифровому середовищі, а також вивчення можливостей використання штучного інтелекту і аналітики даних для виявлення та вирішення етичних проблем в цифровому просторі.

Матеріал підготовлено в рамках НДР «Фрактальна модель трансформації фондового ринку України: соціально-відповідальне інвестування для досягнення Цілей сталого розвитку» № державної реєстрації 0121U100473.

Список використаних джерел

1. Демчишак Н.Б., Глутковський М.О. Розвиток цифрової економіки в Україні: концептуальні основи, пріоритети та роль інновацій. Інноваційна економіка. 2020. № 5–6. С. 43–48. URL: http://inneco.org/index.php/innecoua/article/view/627/695 (дата звернення: 04.11.2023)
2. Цифрова економіка: тренди, ризики та соціальні детермінанти. Київ, 2020. URL: https://razumkov.org.ua/uploads/article/2020_digitalization.pdf (дата звернення: 04.11.2023)
3. Ляшенко В.І., Вишневський О.С. Цифрова модернізація економіки України як можливість проривного розвитку: монографія. НАН України, Ін-т економіки пром-сті. К.: 2018. 252 с
4. Четверта промислова революція: зміна напрямів міжнародних інвестиційних потоків / за наук. ред. д.е.н., проф. А.І. Крисоватого та д.е.н., проф. О.М. Сохацької. Тернопіль: Осадца Ю.В., 2018. 478 с.
5. Digital Vortex: How Digital Disruption Is Redefining Industries. URL: https://www.cisco.com/c/dam/en/us/solutions/collateral/industry-solutions/digital-vortex-report.pdf (дата звернення: 04.11.2023).
6. SSRN: Digital Responsibility. URL: https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=4026082#:~:text=Milad%20Mirbabaie%20University%20of%20Duisburg,term (дата звернення: 03.11.2023).
7. Researchgate: Corporate Digital Responsibility. URL: https://www.researchgate.net/publication/336262099_Corporate_Digital_Responsibility#:~:text=Laura%20Brandimarte%20Abstract%20and%20Figures,Looking%20at%20four (дата звернення: 01.11.2023)
8. SpringerLink: Digital Responsibility. A Multilevel Framework for Responsible Digitalization. URL: https://link.springer.com/article/10.1007/s12599-023-00822-x#:~:text=1%20The%20Relevance%20of%20Digital,Markus%20and%20Rowe%202023 (дата звернення: 28.10.2023)
9. Про захист персональних даних: Закон України «Про захист персональних даних» від 01.06.2010 № 2297-VI. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2297-17#Text (дата звернення: 28.10.2023)
10. Загальний регламент про захист даних (GDPR). URL: https://gdpr-text.com/uk/ (дата звернення: 28.10.2023)

11. Про основні засади забезпечення кібербезпеки України: Законом України «Про основні засади забезпечення кібербезпеки України» від 05.10.2017 № 2163-VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2163-19#Text (дата звернення: 05.11.2023)
12. Держпродспоживслужба : Державна служба України з питань безпеки харчових продуктів та захисту споживачів, URL: https://dpss.gov.ua/ (дата звернення: 28.10.2023)
13. Delloite: Corporate Digital Responsibility URL: https://www2.deloitte.com/de/de/pages/innovation/contents/corporate-digital-responsibility.html (дата звернення: 28.10.2023)
14. Secrets and Likes: The Drive for Privacy and the Difficulty of Achieving It in the Digital Age, A. Acquisti, L. Brandimarte, G. Loewenstein, 2020. URL: https://doi.org/10.1002/jcpy.1191 (дата звернення: 28.10.2023)
15. SpringerLink: Beverungen, D., Matzner, M. & Janiesch, C. Information systems for smart services. Inf Syst E-Bus Manage 15, 781–787 (2017). URL: https://rdcu.be/dr0Zn (дата зверненн: 28.10.2023)
16. Mirbabaie, M., Brendel, A. B., & Hofeditz, L. (2022). Ethics and AI in Information Systems Research. Communications of the Association for Information Systems, 50, pp-pp. URL: https://doi.org/10.17705/1CAIS.05034 (дата зверненн: 28.10.2023)

References

1. Demchyshak, N., Hlutkovs′kyy, M.(2020). Rozvytok tsyfrovoyi ekonomiky v Ukrayini: kontseptual′ni osnovy, priorytety ta rol′ innovatsiy. [Development of digital economy in Ukraine: conceptual bases, priorities and role of innovations]. Innovative economy, no. 5–6, pp. 43–48. doi:https://doi.org/10.37332/2309-1533.2020.5-6.6 [in Ukrainian]
2. Pishchulina O. (2020) Tsyfrova ekonomika: trendy, ryzyky ta sotsialni determinanty: dopovid. Tsentr Razumkova [Digital Economy: Trends, Risks and Social Determinants: Report. Razumkov Center]. Kyiv. Zhovten. URL: https://razumkov.org.ua/uploads/article/2020_digitalization.pdf [in Ukrainian]
3. Liashenko V.I., Vyshnevskyi,O.S. (2018) Tsyfrova modernizatsiia ekonomiky Ukrainy yak mozhlyvist proryvnoho rozvytku: monohrafiia [Digital modernization of the Ukrainian economy as a possibility of breakthrough development: monograph]. Kyiv: In-t ekonomiky promyslovosti NAN Ukrainy, 252 p. [in Ukrainian]
4. The fourth industrial revolution (2018). Chetverta promyslova revolyutsiya: zmina napryamiv mizhnarodnykh investytsiynykh potokiv [Changes in the direction of international investment flows]: monogr. / for sciences ed. Doctor of Economics, Prof. A.I. Krysovaty and Doctor of Economics, Prof. OHM. Sokhatska Ternopil: Osadtsa Yu.V. 478 p. [in Ukrainian]
5. Joseph Bradley, Jeff Loucks, James Macaulay, Andy Noronha, Michael Wade. (2015). Digital Vortex: How Digital Disruption Is Redefining Industries, 25 p. URL: https://www.cisco.com/c/dam/en/us/solutions/collateral/industry-solutions/digital-vortex-report.pdf
6. Trier, Matthias and Kundisch, Dennis and Beverungen, Daniel and Müller, Oliver and Schryen, Guido and Mirbabaie, Milad (2022), Digital Responsibility. URL http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.4026082
7. Lobschat, Lara & Mueller, Benjamin & Eggers, Felix & Brandimarte, Laura & Diefenbach, Sarah & Kroschke, Mirja & Wirtz, Jochen. (2021). Corporate Digital Responsibility. Journal of Business Research. 122. 875-888. 10.1016/j.jbusres.2019.10.006.
8. Trier, M., Kundisch, D., Beverungen, D. *et al.* (2023). Digital Responsibility. *Bus Inf Syst Eng* **65**, 463–474. doi: https://doi.org/10.1007/s12599-023-00822-x/
9. Pro zakhyst personalnykh danykh: Zakon Ukrainy vid 01.06.2010 № 2297-VI. (2010). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2297-17#Text.
10.General Data Protection Regulation. No data. URL: https://gdpr-text.com/uk/.
11.Pro osnovni zasady zabezpechennia kiberbezpeky Ukrainy: Zakonom Ukrainy vid 05.10.2017 № 2163-VIII. (2017). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2163-19#Text.

12. Derzhprodspozhyvsluzhba: Derzhavna sluzhba Ukrainy z pytan bezpeky kharchovykh produktiv ta zakhystu spozhyvachiv. No data. URL: https://dpss.gov.ua/.
13. Von Nicolai Andersen, Managing Partner, Deloitte Consulting. Delloite: Corporate Digital Responsibility. URL: https://www2.deloitte.com/de/de/pages/innovation/contents/corporate-digital-responsibility.html
14. A. Acquisti, L. Brandimarte, G. Loewenstein (2020). Secrets and Likes: The Drive for Privacy and the Difficulty of Achieving It in the Digital Age, URL: https://doi.org/10.1002/jcpy.1191
15. Beverungen, D., Matzner, M. & Janiesch, C.(2017). Information systems for smart services. Inf Syst E-Bus Manage 15, 781–787. URL: https://rdcu.be/dr0Zn
16. Mirbabaie, M., Brendel, A. B., & Hofeditz, L. (2022). Ethics and AI in Information Systems Research. Communications of the Association for Information Systems, 50, pp-pp. URL: https://doi.org/10.17705/1CAIS.05034

УДК 330
А19
Acta Academiae Beregsasiensis. Economics : наук. журн. / редкол. : Р. Бачо, Н. Пойда-Носик, В. Макарович; Закарпат. угор. ін-т ім. Ф. Ракоці ІІ. Берегове, 2023. Вип. 4 (2023). 694 с. Текст укр., анг., угор.

ISSN 2786-6734 (Print)
ISSN 2786-6742 (Online)

Науковий журнал „Acta Academiae Beregsasiensis. Economics" розрахований на науковців, докторантів, аспірантів, практиків та широкого кола читачів, які цікавляться проблематикою в галузі економічних наук.

Відповідальність за зміст і достовірність публікацій покладається на авторів. Точки зору авторів публікацій можуть не співпадати з точкою зору редколегії.

Технічна редакція:
Вікторія МАКАРОВИЧ

Відповідальний за випуск:
Роберт БАЧО

Коректура англомовного тексту

Ніна ПОЙДА-НОСИК

Обкладинка:
Габор ПОТОКІ
УДК:
Бібліотечно-інформаційний центр «Опацої Чере Янош» при Закарпатському угорському інституті імені Ференца Ракоці ІІ

Публікація видання здійснюється за сприяння Інституту Стратегічних Досліджень Угорщини.
Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації Серія КВ №25089-15029Р від 08.11.2021 р.
Засновник наукового журналу:
Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці ІІ.
Адреса: 90202 м. Берегове, пл. Кошута, буд.6.
Офіційний сайт наукового журналу:
https://aab-economics.kmf.uz.ua/aabe

Видавництво: Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці ІІ, 90202, м.Берегове, пл. Кошута, буд.6. (E-mail: aab-economics@kmf.org.ua), Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів видавничої продукції Серія ДК №7637 від 19 липня 2022 р.
Друк: ТОВ «РІК-У» (адреса: вул. Гагаріна 36, м.Ужгород, 88000. E-mail: print@rik.com.ua). Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції Серія ДК5040 від 21 січня 2016 р.

Підписано до друку 20.12.2023.
Шрифт «Times New Roman».
Папір офсетний, щільністю 80 г/м².
Друк цифровий. Ум. друк. арк. 47,76.Формат 70x100/16.
Замовл. No456. Тираж 50.